

El butlletí del poble

Ajuntament de Montesquiú

Número 32
Juliol / Setembre 2007

Publicació periòdica d'informació municipal i participació ciutadana

- 1.– Neteja de la llera del riu Ter
- 2.– Acords de la Junta de Govern Local
- 3.– Cobriment de la pista poliesportiva
- 4.– Programa de conservació de la Font d'en Nando
- 5.– Cursos de català per a adults i informàtica per a tothom
- 6.– Calendari oficial de festes laborals 2008
- 7.– Horari d'hivern de la Font d'en Nando
- 8.– Modificació ordenances fiscals 2008
- 9.– Renovació del càrrec de Jutge de Pau titular i substitut
- 10.– Calendari deixalleria mòbil
- 11.– Servei d'Atenció Domiciliària—SAD
- 12.– Teleassistència
- 13.– Llei de dependència
- 14.– Vols ser família acollidora ?
- 15.– Arxiu Històric Municipal
- 16.– CEIP El Rocal curs 2007 - 2008
- 17.– Exposicions Cabanya del Castell
- 18.– Ia Trobada d'intercanvi de plaques de cava
- 19.– Ballabisaura a Montesquiú
- 20.– Alguns motius i renoms a Montesquiú
- 21.– Retalls d'història del nostre poble - Mal negoci
- 22.– Montesquiú es mou

1.- NETEJA DE LA LLERA DEL RIU TER

Després de sol·licitar any rere any la neteja de la llera del riu per prevenir el perill que puguin comportar possibles riudes i que comportin riscos per al municipi, fa pocs dies es van tallar alguns dels arbres que s'havien format com a conglomerat al mig del riu.

L'ajuntament continuarà amb les peticions conseqüents per tal d'ampliar l'àmbit d'actuació de l'ACA al llarg del riu al seu pas per Montesquiu.

2.- ACORDS DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL :

La Junta de Govern Local de l'Ajuntament va acordar per unanimitat, d'acord amb l'ordenança municipal de convivència i bon govern :

A - LIMITACIÓ HORÀRIA PER A L'EXECUCIÓ D'OBRES

Primer.- Fer saber a tots els constructors que estan fent obres a Montesquiu i a tots els que demanin llicència que no és permès de fer soroll abans de les 7 del matí ni més tard de les 11 de la nit, de dilluns a divendres.

Segon.- Fer saber a tots els constructors que estan fent obres a Montesquiu i a tots els que demanin llicència que, per tal d'impedir que els veïns hagin de suportar sorolls en dies i hores de descans i tranquil·litat legítims, no es permetrà l'execució d'obres de cap naturalesa els dissabtes, diumenges i dies de festa .

B- LIQUIDACIÓ DE LA TAXA PER A CONNEXIÓ, ESCOMESA I COMPTADOR D'AIGUA.

Primer.- Liquidar la taxa pels treballs de connexió, escomesa i comptadors dels 38 habitatges dels carrers Martí Masdeu i 25 d'Agost, d'acord amb la modificació acordada en el seu dia.

Segon.- Aplicar a aquesta liquidació una reducció del 50% de l'import a satisfer, com a conseqüència del resultat de la liquidació de les obres, quedant la taxa en la quantitat total de 180 €/habitatge.

3.- COBRIMENT DE LA PISTA POLIESPORTIVA

En poc temps es preveu dur a terme la resta del projecte de cobriment de la pista poliesportiva de Montesquiu, amb els diners de les subvencions de diferents institucions. Les obres realitzades fins ara han tingut un cost de 153.948,39 €, que s'han obtingut de la Presidència de la Generalitat de Catalunya (30.000 €) del Servei d'Esports de la Diputació de Barcelona (120.000 €) i l'Ajuntament de Montesquiu (3.948,39 €) .

La resta de l'obra que queda per fer és l'estructura, la coberta i les instal·lacions, i es finançarà amb els 422.600 € concedits pel Consell Català de l'Esport de la Generalitat de Catalunya (182.600 €) i pel Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya (240.000 €).

4.- PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DE LA FONT D'EN NANDO

La Diputació de Barcelona, a part de gestionar el Parc del Castell de Montesquiu, col·labora amb els Ajuntaments de la zona. En aquest sentit l'Ajuntament de Montesquiu va demanar la col·laboració per fer una diagnosi sobre l'estat actual de la plantació de pollancre que hi ha a la font d'en Nando. En conseqüència, es va fer una visita detallada a l'indret de la font d'en Nando, amb un tècnic de l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona.

Sobre el terreny es va comprovar que l'arbrat no estava en bones condicions, amb moltes branques mortes, arbres molt poc desenvolupats i altres molt vells.

La història de l'indret de la font d'en Nando comença quan es construeix el mur de protecció del riu i s'emplena de terres, tota la part del darrere del mur. Es procedeix després a fer una plantació de pollancre i freixes, que és el que actualment hi ha.

El pollancre és un arbre de ribera de creixement ràpid i que vegeta bé en bones condicions d'humitat i amb terres riques amb matèria orgànica.

Les terres que es varen utilitzar per emplenar la part de darrere del mur no eren de bona qualitat i es va utilitzar materials poc adequats per fer-hi una plantació. La conseqüència és que hi han pollancre que s'han desenvolupar suficientment i altres que en prou feines han sobreviscut.

Per altra banda, el trobar-se tota la plantació a un nivell més alt al nivell de l'aigua, ha fet que la vegetació mai hagi estat ufanosa, encara que s'hagi regat artificialment.

Cal només comparar la vegetació de l'altra riba del Ter, on també hi ha pollancre, per veure fàcilment les diferències amb els pollancre de la font d'en Nando.

La conseqüència de tot això és l'envelliment de tota la plantació de pollancre amb assecada de moltes branques, el que comporta un perill per la caiguda de la fusta morta. Aquest és l'estat actual d'aquesta plantació.

A la vista de tot el que s'ha exposat, es proposa la substitució de tots els pollancre per freixes, amb aportació de terra bona de conreu per a millorar el conjunt del sòl. S'ha comprovat sobre el terreny que els freixes viuen perfectament, ja que són els arbres que hi ha en el camí que porta a la font i a la zona de les barbacoes.

Això és el que es recomana per aconseguir una bona zona d'ombra de fàcil manteniment, ja que aquests arbres no s'han d'esporgar i ni la seva fulla ni la seva floració comporta cap tipus de problema per la població ni per l'entorn.

Eduard Botey - Director del Parc del Castell de Montesquiu

5.- CURSOS DE CATALÀ PER A ADULTS I INFORMÀTICA PER A TOTHOM

A finals d'octubre i principis de novembre està previst reiniciar els cursos de català per a adults que de manera gratuïta es realitzaran a la biblioteca de la Caixa de Manlleu, els dimarts a partir de les 7 de la tarda. No tant sols seran unes classes d'iniciació al català sinó que com l'any passat es preveu que alguns dels assistents puguin accedir a l'obtenció del nivell B i/o C de català.

De la mateixa manera i a l'aula d'informàtica es reprendran els cursets d'informàtica per a tots. Es preveu poder organitzar dos grups o més segons les edats i / o segons el nivell dels inscrits. Aquests cursets es faran el dimecres a partir de les 6 de la tarda.

El preu del curset és de 90 € per als adults (a partir de 13 anys) i de 50 € per als més joves.

Per a informació i inscripcions cal dirigir-se a l'Ajuntament de Montesquiu.

6.- CALENDARI OFICIAL DE FESTES LABORALS PER A L'ANY 2008

El Departament de Treball i Indústria de la Generalitat de Catalunya, en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC) núm. 4907 del dia 19 de juny del 2007, va publicar l'ordre TRE/197/2007 de 28 de maig, pel qual s'estableix el calendari oficial de festes laborals per a l'any 2008.

1 de gener	Cap d'Any (Dimarts)
21 de març	Divendres Sant
24 de març	Dilluns de Pasqua Florida
1 de maig	Festa del Treball (Dijous)
12 de maig	Dilluns de Pasqua Granada – Festa Local
23 de juny	Festa Local (dilluns)
24 de juny	St. Joan (dimarts)
15 d'agost	L'Assumpció (Divendres)
11 de setembre	Diada Nacional de Catalunya (Dijous)
1 de novembre	Tots Sants (Dissabte)
6 de desembre	Dia de la Constitució (Dissabte)
8 de desembre	La Immaculada (Dilluns)
25 de desembre	Nadal (Dijous)
26 de desembre	St. Esteve (Divendres)

7.- HORARI D'HIVERN DE LA FONT D'EN NANDO

Des del mes d'octubre fins al mes d'abril la zona de la Font d'en Nando romandrà tancada des de les 8 del vespre fins a les 8 del matí, per motius de conservació dels espais verds del municipi. Alhora s'ha prohibit l'accés de circulació de vehicles a partir de l'entrada al recinte.

8.- MODIFICACIÓ DE LES ORDENANCES FISCALS PER L'EXERCICI 2008

En el Ple extraordinari celebrat el dia 18 de setembre del 2007, es va aprovar provisionalment la modificació de les tarifes d'algunes de les ordenances fiscals per l'any 2008.

L'increment que s'ha fet en algunes d'aquestes ordenances és el necessari per cobrir la despesa que genera la prestació del servei (recollida d'escombraries i subministrament d'aigua) i les altres, s'han actualitzat sense que en cap cas s'arribi al màxim possible.

Ordenança fiscal 3.- Impost de vehicles de tracció mecànica.

Coeficient aplicat sobre les tarifes mínimes : 1,76 sobre un màxim de 2.

A) TURISMES	Tarifes 2008
De menys de 8 cv	22,21 €
De 8 a 11,99 cv	59,98 €
De 12 a 15,99 cv	126,61 €
De 16 a 19,99 cv	157,71 €
De més de 20 cv	197,12 €
AUTOBUSOS	
Menys de 20 places	146,61 €
De 21 a 50 places	208,81 €
Més de 50 places	261,01 €
B) CAMIONS	
Menys de 1000 kg	74,41 €
De 1000 a 2999 kg	146,61 €
De 2999 a 9999 kg	208,81 €
Més de 9999 kg	261,01 €

Ordenança fiscal 27. – Taxa pel servei de cementiri :

Any 2008: 15,75 € / any

Ordenança fiscal 28.- Taxa per la prestació del servei de clavegueram :

Any 2008: 8,21 € habitatge / any

Ordenança fiscal 29.- Taxa per la prestació del servei de recollida, tractament i eliminació d'escombraries:

Any 2008

- Domèstiques	84,05 €/any
- Comercials	151,30 €/any
- Industrials	224,18 €/any

Ordenança fiscal 30.- Taxa per la prestació del servei de subministrament d'aigua :

Any 2008

- Fins a 21 m3	0,351422 €/ m3
- Entre 22 i 40 m3	0,562276 €/ m3
- Excés de 40 m3	0,702845 €/ m3

9.- RENOVACIÓ DEL CÀRREC DE JUTGE DE PAU TITULAR I SUBSTITUT

El ple extraordinari del passat dia 18 de setembre va aprovar la renovació dels càrrecs de jutge de pau titular i jutge de pau substitut, proposats per l'Ajuntament i que hauran de ser nomenats pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

Com a jutge de Pau titular s'ha proposat el Sr. Pere Vila i Puig i com a jutge de Pau substitut el Sr. Jordi Heras Sadurní, que ja assumien aquestes funcions fins el moment present.

10.- CALENDARI DEIXALLERIA MÒBIL

- Divendres, 26 d'octubre
- Divendres, 30 de novembre
- Divendres, 28 de desembre

La deixalleria mòbil s'instal·la a l'esplanada de la depuradora, i l'horari és de les 9 del matí fins a les 12 del migdia.

Recordem els materials que hi podem portar :

- Residus tòxics i perillosos : pintures, dissolvents, aerosols, tòners, oli de cuina, oli de motor, bateries, piles, fluorescents, radiografies, aparells elèctrics i electrònics (telèfons mòbils, ordinadors, impressores ...) pneumàtics, medicaments ...
- Altres residus : (en petites quantitats) paper, cartró, plàstics, ferralla, envasos, roba, restes de poda, runa, voluminosos de mida petita ...

Aquesta deixalleria ofereix el seu servei exclusivament a particulars i de manera gratuïta.

En relació amb la voluntat de sensibilització entorn del Medi Ambient, es repartirà a totes les famílies del poble una tarja interactiva per informar de la recollida selectiva i els tipus de contenidors acompanyada d'un iman de nevera amb el calendari de la deixalleria mòbil dels darrers mesos de l'any 2007. Més endavant es farà arribar un adhesiu amb el calendari sencer de l'any 2008.

11.- SAD - SERVEI D'ATENCIÓ DOMICILIÀRIA :

Són el conjunt de tasques d'atenció personal que es duen a terme a la llar de la persona amb dependència que decideixen continuar vivint al seu domicili i necessiten ajuda per desenvolupar les activitats de la vida diària com : alimentació, higiene personal , control medicació, etc.

Es pot sol·licitar finançament de fins el 70% sobre el cost de la factura. El finançament màxim és de 3 hores diàries de servei i presta el servei una empresa d'atenció domiciliària homologada pel Consell Comarcal d'Osona .

Paral·lelament els Serveis Socials també compten amb la figura de la treballadora familiar que desenvolupa les mateixes tasques i complementa tot aquest servei.

Temporalment , el Consell Comarcal d'Osona ha interromput aquest finançament als nous usuaris. Però l'Ajuntament de Montesquiu ha valorat la necessitat i ha decidit assumir el finançament del 50 % del cost als nous usuaris fins a 31/12/2007 . L'altre 50% anirà a càrrec de l'usuari .

12.- TELEASSISTENCIA :

Es tracta d'un servei que garanteix seguretat i dona tranquil·litat i acompanyament a les persones que poden estar en situació de risc per factors d'edat, de fragilitat o dependència, les 24 hores del dia i els 365 dies de l'any a través d'un terminal connectat a una central d'alarmes.

Ofereix a les persones amb dependència i els seus cuidadors un suport personal per continuar vivint en el seu entorn habitual, tenint la seguretat que davant situacions de crisi, caigudes, emergències sanitàries o de l'habitatge, puguin contactar de forma immediata amb el centre d'atenció. El cost del servei és de 5,22 €/mes i no hi ha despeses d'instal·lació ni connexió.

13.- LLEI DE DEPENDÈNCIA

La Llei de dependència reconeix el dret a la promoció de l'autonomia personal i l'atenció a les persones amb dependència .

És un nou dret universal i subjectiu.

Cal que es compleixin els següents requisits :

- trobar-se en situació de dependència
- residir al territori espanyol i haver-ho fet durant 5 anys, dos dels quals hauran de ser immediatament anteriors a la data de presentació de la sol·licitud .

S'estableixen 3 graus de dependència en relació a la necessitat d'ajuda que té una persona per realitzar les Activitats Bàsiques de la Vida Diària .

La valoració és realitzada per un professional acreditat al domicili o al centre on resideix la persona.

Durant el 2007 seran reconeguts els drets a les persones que tinguin una valoració de Grau III (més necessitat d'ajuda) ; els altres graus s'hi incorporaran progressivament .

Serveis i prestacions :

- Serveis de prevenció de les situacions de dependència i de promoció de l'autonomia personal, serveis de teleassistència i d'ajuda a domicili i serveis de centre de dia i acolliment residencial .
- Prestacions econòmiques per pagar un professional o comprar un servei, per la cura de l'entorn familiar i ajuda a cuidadors no professionals, i per l'assistència personal a persones amb dependència .

Per a informació i tramitació de sol·licituds us podeu adreçar a la treballadora social de l'ajuntament de Montesquiu, els dimarts de 4 a 6 de la tarda i els dimecres de 10 a 2 del migdia.

14.- VOLS SER FAMÍLIA ACOLLIDORA ?

Un nou servei d'acolliment temporal ha estat gestionat per l'Àrea de Benestar Social de la Diputació de Barcelona per a totes aquelles persones interessades i preparades per millorar la qualitat de vida de persones amb discapacitats psíquiques : El programa Respir.

Aquest programa consisteix en una col·laboració solidària i altruista envers totes aquelles persones que presenten unes certes disfuncions psíquiques i necessiten del suport físic i afectiu.

Tots aquells que vulgueu participar-ne de manera voluntària i obtenir-ne una gratificació personal podeu adreçar-vos als Serveis Socials de l'Ajuntament per tal de que puguin informar-vos-en amb més detall.

15.- ARXIU HISTÒRIC MUNICIPAL

El Cercle de Documentació i Recerca Històrica de Montesquiu preveu organitzar per a la propera Festa Major una segona exposició. Tot i que l'exposició pot tractar diferents temàtiques es pretén abordar principalment el tema de l'ensenyament a Montesquiu, ja que totes les famílies que col·laboren amb l'arxiu s'hi poden veure representades.

Des de l'arxiu històric municipal es convida tothom qui disposi de material escolar o utilitatge de quan anava a l'escola, a que el pugui mostrar durant el període d'exposició. Podeu adreçar-vos a l'arxiu tots els dissabtes del mes de novembre entre les 4 i les 6 de la tarda.

16.- CEIP EL ROCAL CURS 2007-08.

Per aquest curs hi ha matriculats al centre 41 alumnes, distribuïts en els següents grups:

P-3	P-4	P-5	1r.	2n.	3r.	4t.	5è.	6è	TOTAL
6	6	7	5	2	9	4	1	1	41

En relació al curs passat, s'ha augmentat la matrícula, ja que, tot i tenir dues baixes per canvi de domicili i la dels dos alumnes que feien 6è i han passat a l'ESO, hi ha 9 alumnes nous al centre, cinc dels quals fan P3, un P5, un primer i dos segon.

L'escola continua oferint els serveis de Menjador i Transport (pels alumnes de fora del Municipi), i també hi ha servei de logopèdia, gràcies a un conveni signat amb l'Ajuntament. També disposem dels serveis externs de l'EAP (equip d'assessorament psicopedagògic), i del servei de fisioterapeuta i vetllador.

Hi ha 4 mestres en plantilla al centre, a més dels especialistes d'educació física, música, educació especial i anglès, que són itinerants i que compartim amb les escoles de la ZER Els Castells (Vidrà, Santa Maria de Besora i Vinyoles).

L'Ajuntament, des de fa nou anys, paga els llibres de text de tots els alumnes del centre i el cost d'aquest curs ha estat de 4.000 € aproximadament.

L'Ampa gestiona el material escolar i les activitats extraescolars.

És el tercer curs que l'escola El Rocal participa en un programa d'innovació en llengües estrangeres, amb l'objectiu d'ampliar la franja horària en aquesta àrea i d'iniciar l'anglès a partir de P3.

Som escola verda des del 2003 i intentem conscienciar i educar per millorar i respectar el medi ambient, sempre amb el suport que ens donen les famílies.

Gràcies a les característiques que té el fet de ser un centre petit, i de l'afabilitat de les famílies, aconseguim un clima càlid, obert i proper per relacionar-nos i treballar plegats per l'educació dels nens i nenes de Montesquiú.

17.-EXPOSICIONS CABANYA DEL CASTELL

Del 6 al 28 d'octubre : Filatèlica

Del 3 al 25 de novembre : Pruvi Dorca - teixidora artística

De l'1 de desembre al 27 de gener : Miquel Pratdesaba Ferres - pintura

Les exposicions estan obertes tots els dissabtes, diumenges i festius des de les 11 del matí fins a les 2 del migdia. L'entrada és lliure.

18.- 1a TROBADA D'INTERCANVI DE PLAQUES DE CAVA

El proper dissabte dia 27 d'octubre des de les 10 del matí i fins les 2 del migdia, al recinte de la Pèrgola es farà la 1a Trobada d'intercanvi de plaques de cava, organitzada per J. Camps, Beumer, SL i Infoplaca, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Montesquiú.

Per a aquesta trobada l'Ajuntament ha dissenyat dues plaques identificatives del municipi : una amb l'escut municipal i l'altra amb un gravat del castell.

19.- BALLABISAURA A MONTESQUIU

Dins el Cicle Anual de Música i Balls de caire popular i tradicional que s'organitza al Bisaura durant el mes d'octubre des de fa 12 anys, a Montesquiú es va incorporar enguany, el divendres 12 d'octubre, una trobada internacional de cantadors que va aplegar 5 grups de diferents procedències: Cor de l'Aula (grup estable de cançó i polifonia), Iparvent (folk euskera), Les filles du sud (polifonia occitana), Pepe Gimeno "Botifarra", Néstor Mont i Paco Lucas (País Valencià) i Salentu Taranya (cançons i danses populars del sud d'Itàlia).

El repertori de cançons dels diferents grups va anar acompanyat d'un entrepà i beguda. El preu del concert era de 5 € (per als socis de l'Agrupació Cívica que organitza el Ballabisaura era gratuït) i concert amb sopar 10 €.

L'endemà es va realitzar a la Casanova del Castell de Montesquiú el ja habitual Cantabisaura amb el dinar de Cantadors, el taller de cançons previ al dinar i la cantada popular al llevant de taula. Al vespre va actuar el grup osonenc P2P amb un gran èxit de públic tant del Bisaura com forani.

20.- ALGUNS MOTIUS I RENOMS A MONTESQUIU (I)

El pas del temps, la lògica evolució de les societats, els canvis en els costums, fan que imperceptiblement anem canviant actituds, formes de vida, hàbits, estils de relació, etc...

El llenguatge, com a principal instrument de relació entre les persones, és també quelcom viu, que es modifica, s'adapta, incorpora noves formes, noves paraules, en funció de les necessitats que sorgeixen pels canvis de la nostra societat, per la influència d'altres llengües, per l'evolució científica i tecnològica,.. Aquesta evolució també comporta l'abandó o el desús d'expressions, frases fetes o paraules que anys enrere eren habituals.

El segle XX, amb els seus avenços vertiginosos, ha comportat canvis importantíssims en les formes de vida, els recursos, el pensament o les actituds socials. En pocs anys hem passat d'una societat majoritàriament agrícola a una societat en la que prima el sector terciari juntament amb la industrial, en la que l'agricultura i ramaderia a penes representen el 5% de la població ocupada. Per tant, les formes de vida que durant segles han estat el referent majoritari de la població catalana –i també de l'europea- han perdut pràcticament la seva presència en la societat actual. I com deia anteriorment, també en el llenguatge: sovint aquelles expressions que feien referència a la feina o costums agrícoles van perdent presència en el llenguatge habitual. (Qui no vulgui polseguera, que no s'acosti per l'era; any de neu any de Déu,...)

Anem però al tema que ens ocupa: els renoms o motius. El nom és aquell apel·latiu que ens identifica i ens distingeix d'altri. El sobrenom és el nom afegit al nom d'una persona per tal de distingir-la d'una altra amb el mateix nom. Primitivament era derivat del nom d'un dels pares, del lloc d'origen, etc...El sobrenom donà lloc a l'actual cognom.

Establerta ja en època romana la forma jurídica identificadora de cada persona, l'ús del sobrenom continuà en les capes populars per exigències de concreció i expressivitat. I era referit normalment a característiques físiques o morals de la persona al·ludida (Ciceró "el del cigró al nas", Carles el Calb –rei dels francs-, Oliba Cabreta –pare de l'abat Oliba fundador de Ripoll i bisbe de Vic-, Guifré el Pelós,...).

Així doncs el renom el podem identificar amb el malnom que, segons el diccionari, és *el nom que es posa a algú, pres d'algun defecte, vici, etc.* D'aquest renom o malnom també en solem dir motiu que, si mirem de nou el diccionari veurem que el defineix com a *malnom que passa de pares a fills i que, en general, no és tingut com a ofensiu, usat sobretot als pobles.* Podem concloure doncs que el motiu, sobrenom o renom es aquell apel·latiu que rep una persona o grup familiar, que és identificador d'una professió, ofici, característica física o altre element distintiu, que se sol transmetre de pares a fills i que no sol tenir connotacions pejoratives o ofensives.

L'ús habitual del renom per tal d'identificar una persona o família, és quelcom que també es va perdent. En les grans ciutats pràcticament ha desaparegut, i en les viles i pobles entra progressivament en desús. Potser el fet que actualment no sigui habitual que una mateixa professió es perpetui en diverses generacions de la mateixa família, de la mateixa manera que tampoc és molt corrent que una vivenda sigui ocupada durant varies generacions per la mateixa família, propicia que el motiu o renom vagi perdent presència en el llenguatge habitual. Es pensant en aquest fet que he volgut recordar alguns dels motius que rebien –o encara reben- algunes cases de Montesquiú. Fent una passejada pel carrer Major i la plaça de l'ajuntament he identificat uns quants locals o vivendes amb els corresponents motius o renoms. Aquests motius corresponen a un període de temps determinat, ben segur que moltes d'aquestes cases o botigues amb el pas del temps han anat canviat de nom (l'immoble perviu, però els seus habitants se succeeixen i hi van aportant el seu nom o motiu, tot i que en alguns casos perviu el motiu independentment dels habitants, l'ofici o l'ús a que es dediqui). En aquest cas tan sols he volgut fer una "fotografia" d'un moment determinat, el que jo recordo –per tant ja disculpareu possibles oblitats o imprecisions-; i ho he fet només en una petita part del poble, com a mostra d'allò que deia al principi que s'està perdent: un determinat tipus de llenguatge, una manera d'identificar-nos. La majoria dels apel·latius identificadors fan referència a l'ofici o professió que es desenvolupava en aquella casa –nom o cognom seguit de l'ofici o professió-, el segon grup representatiu en nombre, però a força distància del primer, és aquell que fa referència a una característica personal, i finalment relaciono un grup de noms o cognoms que identifiquen a tots els habitants d'aquella casa (Aquest/a es de can...). Tot baixant el carrer, a l'esquerra, i abans de creuar la carretera en direcció al riu, trobem cal Nen i cal Ferrer. Un cop travessada la carretera i fent cantonada hi ha ca la Maca, després can Joan Borni; l'actual núm. 22 l'havia ocupat una sala de ball i cinema i a la porta següent hi havia en Ramon dels matxos; al 18 hi havia ca l'Espadaler terrissaire, al 16 en Joan Vidal forner, seguia ca l'Escriu, ca la Viuda, al 10 en Quimet de les bicicletes que també rebia el nom de can "Mequinensa", al costat d'aquest hi havia cal sabater, més enllà l'estanc de can Guardià, i can Manel del vi i un magatzem de carbó. El núm. 2 l'ocupava l'entrada a l'antic ajuntament. Ja a la plaça trobàvem can Leandre i el magatzem on hi havia "els autos d'en Plana"; on hi ha l'actual ajuntament hi havia un magatzem de gra dels Juncadella, a continuació can Creuet, seguia cal Vigatà (actualment anomenada Juliana); ja a l'altra banda i fent cantonada amb la "placeta" can Jep Negre. Seguint la plaça hi havia can Bartomeu, can Creuet cisteller, can Muñoz (on hi ha una placa que recorda que hi nasqué Carles Muñoz Espinalt reconegut psicòleg, grafòleg i patriota), seguia la botiga de can "Pepitu", i abans d'arribar al "Centro", amb la font dita "la bomba" al seu davant, trobàvem can Florindo (una casa que ja no existeix i que feia cantonada amb el carrer de baix –o camí ral-, adossat a la Ferreria vella i fent front a la plaça). El carrer Major començava amb cal sastret (ara la farmàcia), a continuació hi havia la barberia d'en Casacuberta, seguien el magatzem i la carnisseria de can Plana; a la cantonada amb el carrer Nou hi havia can Pere pastisser (actual forn de pa ca l'Agnès) i la perruqueria de can Roma, seguia la botiga de comestibles de can "Mensió", al núm. 13 hi havia can Guitoner i la porta del costat l'ocupava el Cafè de can Guitoner, després venia Can Nicomèdes –botiga de comestibles- que més tard

fou ca la Ramona, a continuació la carnisseria de ca "l'Arsís", seguia can Plana que anteriorment havia rebut el nom de "les calcineres" (aquesta última era una botiga on es venia roba). El núm. 23 l'ocupava el cafè de can "Fonso", la porta del costat l'ocupava cal "Fusteret" i acabem les botigues amb la carnisseria de can Ton. Ja tocant la carretera hi havia la "col·lecta", que ens retrotreu a una època on hi havia burots i es cobraven arbitris municipals pel pas de mercaderies.

(I) Aquest article no l'hagués pogut escriure sense l'ajuda del meu oncle, en Josep Espona i Munts –de "can Pere pastisser"–, traspasat aquest mes de juliol passat i que va fer de memòria viva d'un esdeveniment que es perd inexorablement. Serveixi aquest escrit com a petit homenatge.

JORDI ESPONA I CASADO

21.- RETALLS D'HISTÒRIA DEL NOSTRE POBLE - MAL NEGOCI

Com ja he dit en un altre moment, l'any 1935 l'Ajuntament de Montesquiú adquirí el seu primer vehicle, que, paradoxalment, estava dedicat al transport de les persones que menys ho agrairien: els conveïns traspasats.

El següent intent d'augmentar el parc mòbil municipal, amb un element de tracció inclòs, tingué lloc en plena contesa civil.

Corria l'any 1938, quan imperava una economia de guerra; això és, quan la producció, tant de mercaderies com d'aliments estava en funció de munir les tropes que lluitaven en els diferents fronts. Va ser per aquesta raó que a la rera guarda escassejaven els productes i les matèries primeres.

Per altra banda, en aquesta economia bèl·lica, l'aparell productiu del municipi de Montesquiú contribuï posant-hi en joc tots els seus recursos: humans, industrials i, sobre tot, forestals.

L'explotació dels seus boscos estava encaminada, a més de proveir de matèria primera la indústria del moble instal·lada a la població de Tona, sobretot a subministrar fusta a l'exèrcit republicà. En aquest sentit són nombroses les comandes servides al Ministeri de Defensa Nacional. A l'estació de ferrocarril de Sant Quirze de Besora-Montesquiú hi havia estibades muntanyes de troncs. Vagons i més vagons s'enduien la fusta dels boscos de la nostra contrada.

Molts homes que es trobaven en situació d'atur forçosa eren destinats a feines de tala, neteja i transport. Fins i tot els llenyataires acudien al bosc en cas de pluja, amb la condició de cobrar el jornal sencer, no fos que cessés de ploure durant estones que calien aprofitar; mentrestant romanien refugiats en aixopluc.

En tal estat de coses, molts dels mitjans de transport privat foren requisats per subvenir a les necessitats de la guerra. I, encara que en Leandre Salomó, llavors alcalde de Montesquiú, cominava els pagesos de les masoveries de la finca del Castell, Les Planeses i Les Codines, a que contribuïssin amb els seus mitjans a transportar llenya del bosc a la població, prou es veia que aquests eren insuficients, perquè a més havien d'utilitzar-ne en les feines agrícoles.

Amb l'arribada del fred, s'incrementaren les necessitats de transport, perquè a les feines assenyalades abans havia de sumar-se la de distribució de llenya i carbó vegetal, les quals es comercialitzaven en la mateixa població de Montesquiú i en d'altres nuclis urbans, principalment a Ripoll. Va ser llavors que es va demanar a tothom que tingués carro i animal que hi col·laboressin.

Era ja ben entrat el mes de novembre, que els membres del Consistori acordaren *“comprar un animal i un carro pel servei del transport de llenya i per altres serveis municipals que s'escaiguin.”* Compra que es va fer efectiva i més tard aprovada en la sessió del dia 19 de desembre de 1938, *“d'un carro al preu de 2.250 pessetes i la d'una mula al preu de 6.500 pessetes”*.

No van quedar aquí els maldecaps ocasionats pel transport; el fet d'haver d'alimentar la mula suposà un nou problema, degut a la manca de recursos disponibles. Tal era així, que, reiteradament, *“l'Alcaldia va cridar els masovers de Les Planeses, Les Codines i La Solana per demanar-los que vinguin una partida de palla i de morenc amb destinació a la mula que està al servei de l'Ajuntament.”* Per tal d'evitar-ne d'afegits, es va *“procurar l'assegurança per accidents del treball als obrers que treballin per al Municipi i assegurar així mateix el carro i la mula darrerament adquirits per l'Ajuntament.”*

Poc temps van estar aprofitats mula i carro pels menesters a què estaven assignats, tal com tindrem ocasió d'assabentar-nos tot seguit.

Durant els últims dies del mes de gener i els primers de febrer del 1939 no cessava de circular, per la carretera que passava pel mig del poble, una multitud de persones carregades amb embalums que contenien les seves pertinences. En el camí cap a l'exili feien ús de qualsevol mitjà de transport que arriegaven, i al que abandonava en un racó del voral, tan bon punt deixava de funcionar o quan n'aconseguien un altre de millor.

El cert és que el dia 7 de febrer es va interrompre sobtadament el trànsit de persones, en fer entrada a Montesquiú les forces rebels.

L'exèrcit d'ocupació designaria una Comissió gestora, la qual administraria el municipi de manera provisional.

Durant aquells dies de desori, en què es van suspendre els treballs al bosc, per allò de *“el que és del comú, no és de ningú”*, es va perdre de vista la mula, sense que ningú la trobés a faltar.

Quan el transcórrer del temps asserenà els ànims i l'esdevenir diari fou altra cop una rutina, algú se'n va adonar que no existia ni rastre de l'equí municipal.

Va ser el nou alcalde imposat pels militars, qui, quatre mesos més tard, va donar compte de les seves perquisicions al ple de l'Ajuntament: les investigacions portades a terme darrere les petjades de la mula l'havia encaminat fins a la ciutat de Ripoll. El que les fonts no mencionen és la causa de la presència de quadrúpede ungulat en el bressol del Pilós, si era deguda a què durant els últims dies de la pertinença a la zona republicana havia estat requerit per a transportar una càrrega de llenya, o bé, havia prestat el servei d'alleugerir el pas a persones que fugien empeses per la pressió de les tropes feixistes.

La qüestió prioritària, ara, era planejar el seu rescat. Primerament, l'Alcalde Jaume Parramon designà *“al vecino sin trabajo, D. Miguel Vilageliu Corominas, para ir a reclamar, en nombre del Ayuntamiento, la mula propiedad del mismo, y en caso de no conseguirlo de esta manera, reclamarla por medio de la Comisión Depositaria de Recuperación Agrícola de Ripoll”*.

Una vegada rescatada la bèstia, es va veure la necessitat de subhastar el tàndem; per la qual cosa, en sessió del dia nou de juny s'acordà: *“Enajenar la mula y el carro, sin arreos, propiedad del Ayuntamiento, mediante subasta pública que tendrá lugar el día 17 de Julio de 1939 en la Casa Consistorial a las 11 de la mañana con la tasa mínima de 1.500 ptas., remontándose al mayor postor y en caso de resultar desierta la primera subasta, se celebrará la segunda ocho días después con las mismas condiciones que la primera.”*

Finalment, es va fer constar el resultat: *“Adjudicación al único postor, D. Francisco Bragulat Serret, de San Quirico de Besora, por el precio de tasa de 1.500 ptas. de una mula y un carro sin arreos, de fecha 17 de julio de 1939.”*

Del preu de taxació va haver-hi de descomptar-se les següents despeses:

A Miquel Vilageliu, pel treball de recollir la mula: 30 ptes.

Per l'edicte sobre la mula: 28'15 ptes.

A D. Castany, per manutenció de la mula durant 56 dies, a 3 ptes., són 168 ptes.

A mena de conclusió es podria dir que s'havia perdut el bou i les esquelles; això que encara restarien per venir molts anys de cupons de racionament i llargs hiverns de fred i de foscor.

El resultat de tot plegat va ser com el negoci d'en Robert i les cabres, o com diria en Miquel Desclot: *“un negoci rodó com un dau”*.

JAM

22.- MONTESQUIU ES MOU - Associació Socio-cultural

Un any més, i ja en són una pila, és temps de CORRELENGUA. Aquesta activitat organitzada per la CAL (Coordinadora d'Associacions per la Llengua) comença a mig setembre i s'acaba el primer dissabte de novembre.

L'objectiu sempre és el mateix; promoure l'extensió i l'ús de la llengua catalana arreu del territori dels Països Catalans i a tots els àmbits de la nostra vida col·lectiva, culturals, esportius, musicals etc. Per aquest motiu s'organitzen actes de tota mena a moltes poblacions, tant del principat de Catalunya com a Catalunya del Nord, el País Valencià, les Illes Balears, la Franja de Ponent i Andorra, tots, però, en defensa i promoció de la llengua catalana constantment amenaçada.

Enguany els actes del CORRELENGUA 2007 van començar l'11 de setembre a Montserrat i s'acabaran a Perpinyà, com cada any, dissabte 3 de novembre amb actes lúdics i reivindicatius inclosa una manifestació en favor de la llengua catalana pels carrers d'una ciutat on el català té un sentit de resistència per a una població que no vol perdre les seves arrels catalanes davant l'allau de la francofonia.

Al nostre poble, dissabte dia 27 d'octubre a la tarda, també farem un acte de CORRELENGUA, acte organitzat per la CAL, l'Ajuntament i la nostra associació, tal com hem fet els darrers anys. Com ja comença a ser tradicional farem castanyada, ja que les dates en són escaients, i comptarem amb una figura molt popular i que en temps difícils, ell i els seus companys van potenciar el català amb les seves cançons moltes vegades satíriques i sempre divertides.

Es tracta d'un membre de la TRINCA, concretament el "barbes" o sigui en Miquel Àngel Pasqual que ens explicarà anècdotes de la seva vida de "trincaire" i del seu compromís en defensa de la llengua, acabant amb un petit concert de les seves cançons més conegudes i que tots plegats podrem cantar com una autèntica "olla de grills".

Us hi esperem a tots.

L'Ajuntament no es fa responsable de les opinions de totes aquelles persones i associacions que s'inclouen en el butlletí, que recordem és a disposició de tothom que hi tingui interès.